

Konferencia Clio műhelyében V.

az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének
konferenciája

2019. március 8-9.

11:45 GÓCZON TAMÁS (történelem BA; II. évfolyam)

A gall háború ára. Julius Caesar pusztítása és megítélése

Témavezető: Kató Péter, tanársegéd, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Történeti Intézet

Kulcsszavak: Iulius Caesar, gall háborúk, népirtás, áldozatok, megítélés

Előadásomban Iulius Caesar céljait, Galliában végzett pusztításának különféle formáit mértem fel a vonatkozó régészeti és írott források ismertetésével, összegzésével, összehasonlításával, az eseményeket tartalmazó intervallum meghatározásával. Ehhez Caesar adatait tekintettem hiteles maximumnak, amit mérsékelve megbecsülhető az összes áldozat. Az eredményeket beillesztettem a korszak gondolkodásmódjába, normarendszerébe, politikai válságába és harcaiba Caesar korhű megítélésének érdekében.

Mommsen, T. Rice Holmes régebbi írásaitól kezdve, Arthur Kahnon át Goldsworthy munkájáig számos kutató foglalkozott a gall háborúk vizsgálatával. Ennek ellenére érdekesnek tartottam csupán a pusztításra fókuszálva bemutatni az eseményeket, hiszen a szakirodalomban legtöbbször beérik Caesar adatainak idézésével, fenntartva a bizonytalanság és túlzás lehetőségét. Vajon igaz lehet-e Plutarkhosz állítása egymillió megölt és ugyanennyi fogságba hurcolt emberről? Milyen megfontolásból ölt meg, vagy éppen kímélt meg embereket, illetve népcsoportokat Caesar? Mindennek a számszerű feltárása is cél, ezt a források említéseinek összegzésével, összehasonlításával végeztem el, ugyanakkor sok hiányos és eltérő változóból képlékeny, csupán becsült eredmény születhetett. Caesar adatait tekintettem maximumnak, ezt mérsékeltem, alapul véve, hogy nem állhatott érdekében az alábecslés. A pusztítás alatt nemcsak a háborúban megölt embereket értem, hanem az anyagi károkat, az elhurcolt rabszolgákat is.

A pusztítás mellett megvizsgálom Caesar megítélésének alakulását a gall háborúk során, elhelyezkedését a korabeli normarendszeren belül, így az ókori gondolkodásmódról is szót ejtek a barbárokkal, az emberérettel, a pusztítással kapcsolatban. A galliai eseményekkel párhuzamosan a római politika alakulását, az erőviszonyok változását, a köztársaság válságát is figyelembe vettem, és ennek fényében vizsgáltam és értékeltem főként Cato durva vádjait, valamint Caesar céljait és indítékait.

Megállapítható, hogy az antik szerzők általában túloztak a pusztítást illetően, ahogy az összefoglalóm is mutatja. Valójában 500-600.000 között lehetett a halottak száma. A legfőbb cél Gallia konszolidálása, meghódítása, politikai előnyök kovácsolása volt, és ennek érdekében kegyetlen eszközökhöz is kellett folyamodnia Caesarnak. A mai fogalmaink szerint népirtónak is nevezhetnénk, de mint tudjuk, Caesar nem ma élt, hanem több mint 2000 éve, egy teljesen más világban.